

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 33. kalendářní týden, 14.–20.8.2022 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 33, 14-20 August 2022

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-14-20-august-2022-week-33>

Souhrn: ECDC Communicable Disease Threats Report (CDTR) je týdenní bulletin Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí o aktivních zdravotních hrozbách, který je určený pro epidemiology a zdravotnické pracovníky. Současné vydání pokrývá období 14. – 20. 8. 2022 a obsahuje aktualizace k epidemiologické situaci v souvislosti s výskytem západonilské horečky, onemocnění covid-19, opičích neštovic, prasečí chřipky A(H3N2), vibrií v Baltském moři a poliomyelitidy.

Zdravotní hrozby v EU / EHP

Pandemie covid-19 vyvolaná virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace – 2019-2022

Dne 31. prosince 2019 byl v čínském Wu-chanu, prostřednictvím „Municipal Health and Health Commission“, nahlášen klastř případů plicní pneumonie neznámé etiologie, vyznačující se společným zdrojem expozice, vyskytující se na místním trhu (Wuhan's „South China Seafood City“). Další vyšetřování odhalilo nový typ koronaviru (SARS-CoV-2), jako původce těchto respiračních onemocnění. Epidemie se rychle rozšířila a postupně zasáhla ostatní části Číny a další země po celém světě. Dne 30. ledna 2020 vyhlásila WHO epidemii onemocnění covid-19 za mimořádnou událost v oblasti veřejného zdraví mezinárodního významu (Public Health Emergency of International Concern, PHEIC) a pověřila „Committee's advice“ k vydání doporučení podle Mezinárodních zdravotnických předpisů (též Mezinárodní zdravotní řád) – International Health Regulations, IHR. Dne 11. března 2020 byla generálním ředitelem WHO vyhlášena pandemie onemocnění covid-19.

Týdenní aktualizace: Do 32. týdne roku 2022 bylo v zemích Evropské unie (EU) a Evropského hospodářského prostoru (EHP) hlášeno celkem 161 780 158 případů covid-19, z toho 1 143 717 úmrtí.

Údaje uváděné celosvětově a v EU/EHP pravděpodobně podhodnocují skutečný počet případů onemocnění a úmrtí, vzhledem k různému stupni hlášení a vykazování.

Poslední denní aktualizace v EU/EHP jsou k dispozici na webových stránkách ECDC:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

Ve 32. týdnu 2022 byl v EU/EHP zaznamenán pokles hlášených případů o 23,7 % oproti minulému týdnu. Celkem 23 zemí hlásilo pokles týdenních počtů případů (Rakousko, Belgie, Bulharsko, Kypr, Česká republika, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Španělsko), zatímco sedm zemí hlásilo nárůst týdenních počtů případů (Chorvatsko, Dánsko, Island, Irsko, Litva, Polsko a Švédsko). Země s nejvyšším počtem 14denní incidence na 100 000 obyvatel jsou: Řecko (1 293), Lotyšsko (1 020), Kypr (1 014), Slovinsko (951) a Rakousko (926).

Na konci 32. týdne roku 2022 (týden končící 14. srpnem) zůstává celková míra případů covid-19 v EU/EHP vysoká (632,9 na 100 000 obyvatel, 17 % pandemického maxima), i když s pokračujícím klesajícím trendem (pokles o 26 % oproti předchozímu týdnu) v posledních třech týdnech. Mezi lidmi ve věku 65 let a více se také snižuje počet případů onemocnění, ale pomaleji (749,7 případů na 100 000 obyvatel, což odpovídá 21 % poklesu ve srovnání s předchozím týdnem). Míra hlášení případů v této věkové skupině zůstává vysoká a činí 58 % maximální míry hlášení zaznamenané v průběhu pandemie. Navzdory celkově klesajícímu trendu v zemích EU/EHP některé země nadále zaznamenávají nárůst počtu případů, zejména způsobených variantami BA.4 a BA.5. Tento nárůst je částečně pozorován v zemích s nižší proočkovaností v rámci základního schématu očkování i posilovacích dávek v porovnání s průměrem EU/EHP. Nižší proočkovanost a rostoucí počet případů onemocnění způsobených variantami BA.4/5 může vést k závažnějším průběhům.

Ve 32. týdnu z 27 zemí, které shromažďují a vykazují údaje o hospitalizaci nebo pobytu na JIP, pět zemí zaznamenalo rostoucí trend v alespoň jednom z těchto ukazatelů, ve srovnání s předchozím týdnem. 14denní úmrtnost v posledním týdnu klesla (14,6 úmrtí na milion obyvatel ve srovnání se 17,9 úmrtími v předchozím týdnu). Rostoucí úmrtnost zůstává pouze ve čtyřech zemích – Dánsku (poslední 2 týdny), Litvě (1 týden), Norsku (1 týden) a Polsku (1 týden).

Mezi devíti zeměmi s odpovídajícím objemem sekvenování pro 30. - 31. týden (25. července až 7. srpna 2022) se odhaduje distribuce variant vzbuzujících obavy (VOC) nebo zájem (VOI) celkem:

- 98,3 % (10,5-100,0 % z devíti zemí) pro BA.4/BA.5,
- 1,4 % (0-3,6 % z osmi zemí) pro BA.2,
- 0,8 % (0,5-1,0 %, 45 detekcí ze dvou zemí) pro BA.2+L452X,
- 0,2 % (0,1-1,4 %, 151 detekcí ze tří zemí) pro BA.1,
- 0,1 % (0,0-0,2 %, 16 detekcí ze dvou zemí) pro BA.2.75.

Od poslední zprávy u kulatého stolu nebyly zjištěny žádné relevantní epidemiologické aktualizace týkající se SARS-COV-2 VOC.

Nejnovější informace o variantách: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

Opičí neštovice – mezinárodní situace – 2022

Od začátku května 2022 jsou hlášeny případy onemocnění opičími neštovicemi (MPX) z neendemických zemí.

Týdenní aktualizace: Od poslední aktualizace dne 12. srpna 2022 bylo hlášeno 993 případů opičích neštovic z 19 zemí EU/EHP: Španělska (630), Německa (140), Belgie (78), Nizozemska (30), Itálie (24), Dánska (23), Rakouska (19), Švédsko (12), Francie (10), Norska (8), Chorvatska (5), České republiky (4), Řecko (2), Lucemburska (2), Rumunsko (2), Kypru (1), Irsko (1), Lotyšsko (1) a Malty (1).

Prohlášení: Údaje uvedené v této aktualizaci jsou zpracovány podle údajů z TESSy a oficiálních zdrojů z následujících zemí: Rakousko, Belgie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Estonsko, Francie, Řecko, Maďarsko, Island, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko a Švédsko. Pro zbytek zemí byla zahrnuta data v rámci „Epidemic intelligence“.

Další aktuality: Dne 12. srpna 2022 Světová zdravotnická organizace (WHO) oznámila, že se skupina světově uznávaných odborníků dohodla na nových názvech virových „clade“ opičích neštovic. Clade povodí Konga se nyní jmenuje Clade one (I) a clade západoafrická se nově jmenuje Clade two (II). WHO rovněž pořádá otevřenou konzultaci k přidělení nového názvu této nemoci. Návrhy nového jména mohou být vloženy na platformu ICD11 (International Classification of Diseases 11th Revision platform).

Západonilská horečka - mezinárodní situace - monitoring sezóny 2022

Během sezóny, období přenosu West Nile viru, která obvykle probíhá od června do listopadu, monitoruje ECDC výskyt infekcí v EU/EHP a zemích sousedících s EU. ECDC každý týden zveřejňuje aktuální epidemiologická data a informuje příslušné autority v souvislosti s bezpečností krve a krevních derivátů. Údaje jsou vykazované elektronicky prostřednictvím TESSy (The European Surveillance System). Informace jsou dostupné na různých administrativních úrovních (NUTS 3, GAUL 1), v závislosti, zda se jedná o členské státy EU/EHP nebo sousedící země.

Týdenní aktualizace: Od aktualizace z minulého týdne a od 17. srpna 2022 země EU/EHP hlásily 103 lidských případů infekce virem West Nile (WNV) a čtyři úmrtí. Případy byly hlášeny z Itálie (84) a Řecka (19). Úmrtí byla zaznamenána v Itálii (3) a Řecku (1). Ze zemí sousedících s EU oznámilo 19 případů infekce WNV u lidí Srbsko, ale nebyla v této souvislosti zjištěna žádná úmrtí.

Tento týden nahlásily případy WNV u lidí vůbec poprvé následující regiony NUTS 3 nebo GAUL1: Pistoia v Itálii a Moravicki v Srbsku.

Zdravotní hrozby mimo EU / EHP

Lidské případy onemocnění prasečí chřipkou A(H3N2) - mezinárodní situace – 2021-2022

Viry chřipky, které se vyskytují u zvířat, se mohou přenést do lidské populace. Pro člověka jsou považovány za nové, mající potenciál stát se pandemickou hrozbou.

Týdenní aktualizace: Virus chřipky A(H3N2) běžně cirkuluje mezi populací prasat v USA. Dne 12. srpna 2022 oznámilo americké Centrum pro prevenci a kontrolu nemocí (CDC) dva nové případy onemocnění chřipkovým virem H3N2v u lidí. Tím celkový počet hlášených případů onemocnění stoupl na tři. Tyto dva nové typy infekce chřipkou A(H3N2) byly zaznamenány u lidí mladších 18 let, kteří se zúčastnili stejného zemědělského veletrhu v Západní Virginii jako předchozí hlášený případ, o němž CDC informovalo 5. srpna. Dva ze tří těchto infikovaných lidí uvedli přímý kontakt s prasaty. Žádný z pacientů nebyl hospitalizován a všichni se uzdravili. Některá z prasat na veletrhu byla pozitivně testována na virus prasečí chřipky A(H3N2) a data genetického sekvenování CDC ukázala, že viry chřipky izolované od infikovaných lidí byly z více než 99 % totožné s těmi získanými od prasat. Dosud nebyl zdokumentován žádný přenos tohoto viru z člověka na člověka. Nedávné zprávy o propuknutí prasečí chřipky u prasat v USA naznačují, že v současnosti může být riziko expozice a infekce těmito viry vyšší než obvykle.

Monitorování podmínek pro růst vibrií v Baltském moři – léto 2022

Zvýšená teplota mořského povrchu (SST- sea surface temperature) v mořském prostředí s nízkým obsahem soli nabízí ideální podmínky pro růst některých druhů vibrií. Tyto podmínky se vyskytují v letních měsících v ústích řek a uzavřených vodních útvarech s mírnou slaností vody. ECDC vyvinulo model pro mapování environmentálních podmínek pro růst vibrií v Baltském moři (ECDC Vibrio MapViewer:

<https://geoportal.ecdc.europa.eu/vibriomapviewer/>). Tento model byl kalibrován pro region

Baltského moře v severní Evropě a nemůže být aplikován v jiných částech světa bez předchozí validace.

Týdenní aktualizace: Od května 2022 do 18. srpna 2022 byly hlášeny dva další případy lokálně získané vibriózy u lidí v Norsku.

K 17. srpnu 2022 byla environmentální vhodnost pro růst vibrií v Baltském moři identifikována obecně jako střední až vysoká. Byla však velmi vysoká ve Štětíně (Polsko) a Usedomu (Německo) a velmi nízká až nízká ve Švédsku, většině Finska, v regionu Saare (Estonsko), regionu Gryfice (Polsko), v Meklenbursku-Předním Pomořansku (Německo) a v Dánsku.

V příštích pěti dnech bude environmentální vhodnost pro růst vibrií v Baltském moři považována za velmi nízkou až nízkou ve Švédsku, severním Estonsku, župě Koszalin (Polsko), župě Puck (Polsko), v severovýchodním Německu a ve východním Jutsku (Dánsko); ve zbytku EU/EHP střední až vysoká.

Mimo země EU/EHP byla environmentální vhodnost pro růst vibrií v Baltském moři označena jako střední až vysoká v Petrohradu a velmi vysoká v Kaliningradu. Očekává se, že podmínky budou stejné po dobu dalších pěti dní.

Poliovirus – Spojené státy americké – 2022

Dne 21. července 2022 ministerstvo zdravotnictví státu New York potvrdilo případ paralytické poliomyelitidy v Rockland County.

Týdenní aktualizace: Dne 12. srpna 2022 ministerstvo zdravotnictví státu New York, oddělení pro zdraví a duševní zdraví, oznámilo přítomnost poliovirů v odpadních vodách po analýze environmentálních vzorků provedené nedávno v New Yorku. Podle tiskové zprávy riziko přenosu poliovirů ve společnosti v této oblasti přetrvává.

Poliomyelitida – mezinárodní situace – monitorování globálních epidemí

Globální snahy orgánů veřejného zdraví o vymýcení dětské obrny pokračují imunizací každého dítěte, dokud se přenos viru nezastaví a svět se nestane polio free.

Týdenní aktualizace: Od předchozí aktualizace ze dne 19. července 2022 do 16. srpna 2022 bylo hlášeno 54 nových případů akutních chabých paréz (AChP) způsobených WPV1 nebo cVDPV. Kromě toho byl ve státě New York (Spojené státy americké) hlášen jeden případ poliomyelitidy způsobené VDPV2 u neočkovaného jedince.

Divoký poliovirus (WPV1):

- Dva nové případy způsobené WPV1 byly hlášeny z Pákistánu.
- Tři nové případy způsobené WPV1 byly hlášeny z Mosambiku.

Cirkulující z vakcíny derivovaný poliovirus (cVDPV):

- Pět nových případů způsobených cVDPV1 bylo hlášeno z Madagaskaru (3) a Mosambiku (2).
- V roce 2022 bylo hlášeno 44 nových případů AChP způsobených cVDPV2 z pěti zemí: Jemen (28), DRC (10), Nigérie (3), Niger (2) a Čad (1).
- Nebyly hlášeny žádné nové případy AChP způsobené cVDPV3.